

Таким чином, погляди Г. Ващенка, А. Волошина, Г.Сковороди, В. Сухомлинського, К.Ушинського, є тими маркерами, що висвітлюють важливість духовно-релігійного виховання української молоді у всі часи. В основі такого виховання лежать співпраця, ідеї народної педагогіки та формування поглядів на виховний ідеал.

Список використаних джерел

1. Ващенко, Г. (1997). *Вибрані педагогічні твори*. Дрогобич: Відродження, 1997. 214 с.
2. Вишневецький, О. І. (2006). *Теоретичні основи сучасної української педагогіки*. Дрогобич: Коло, 528 с.
3. Волошин, А. (2007). Педагогіка і дидактика. *Педагогічні твори*. Ужгород : ВАТ «Видавництво Закарпаття», С. 240 – 290.
4. Сковорода, Г. (1973). *Повне зібрання творів* : (в 2 т.). К. : Наукова думка. (Т. 1)., 532 с.
5. Ушинський К. Д. (1983). *Про народність у громадському вихованні*. Вибрані педагогічні твори: (Т. 2). К.: Рад. школа, (Т.1). С. 43 – 103.

ДАЛЕКОРІЙ Я.,
ГОРВАТ М.В.

Мукачівський державний університет, Україна

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Громадянське виховання нерозривно пов'язане з відродженням нації, демократизацією та гуманізацією суспільства, поглибленням самоуправління народу. У «Концепції громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності» зазначено, що актуальність громадянського виховання особистості в сучасному українському суспільстві значною мірою зумовлюється потребою державотворчих процесів на засадах гуманізму, демократії, соціальної справедливості, що мають забезпечити усім громадянам рівні можливості для розвитку і застосування їхніх потенційних здібностей, досягнення суб'єктивно привабливих і водночас соціально значущих цілей як умови реалізації найголовнішої соціально-психологічної потреби у самовизначенні та самоствердженні.

Успішність виховних впливів з метою виховання громадянськості молодших школярів залежить від умілого використання педагогами традиційних та інтерактивних методів.

Виділяють такі основні групи методів громадянського виховання молодших школярів:

– *методи усвідомлення громадянських цінностей суспільства*. Загальною особливістю методів цієї групи є вербальність, оскільки їх джерелом виступає слово. За допомогою змістовного й емоційно забарвленого роз'яснення педагога молодші школярі усвідомлюють сутність громадянських цінностей, осмислюють їх, виявляють емоційно-ціннісні ставлення до них, що в кінцевому результаті сприяє формуванню переконань, громадянської позиції особистості. До цієї групи методів відносяться: бесіда, розповідь, диспут, переконання, навіювання, приклад.

Бесіда є одним з найважливіших методів виховної роботи з громадянського виховання, яку організовує і проводить учитель з метою поглиблення і перевірки уявлень учнів щодо окремих суспільно-політичних питань, прищеплення їм любові до Батьківщини. Впливаючи на почуття школярів, бесіда допомагає їм зрозуміти смисл і сутність суспільно-політичних подій, які відбуваються в державі, внутрішню та зовнішню політику України, її роль у суспільному житті народів світу. В практиці роботи вчителі використовують такі їх види:

– бесіди, в яких розкриваються конституційні засади громадянського виховання, історичне минуле українського народу, його звичаї і традиції. Для бесід цього напрямку можна запропонувати такі теми, як: «Твої права, дитино. Сторінками Конвенції про права дитини», «Символи і символіка української держави», «Історія козацтва, його культура і традиції», «Видатні українські вчені, художники, композитори, митці»;

– бесіди, які виховують школярів у дусі патріотизму, довіри і дружби між народами (теми: «Вітчизно моя, Україно!», «Ми любимо тебе, наша Україно», «Народи України – за мир», «Мій рідний край – земля моїх батьків» та ін.);

– бесіди, які охоплюють питання виховання моральних якостей, любові до своєї держави – України (теми: «Праця – обов'язок кожної людини», «Щоб в серці жила Батьківщина» та ін.).

Ефективним методом громадянського виховання молодших школярів є розповідь, оскільки вона передусім використовується у виховній роботі з дітьми молодшого шкільного віку. Розповідь слугує засобом поповнення знань моралі, вироблення в учнів правильних моральних понять. Крім того, така форма роботи дає змогу збагатити моральний досвід школярів прикладом моральної поведінки інших людей, а також застосовувати позитивний приклад у вихованні.

Наступним ефективним методом у громадянському вихованні школярів є диспут – метод виховання, який передбачає зіткнення різних, інколи прямо протилежних точок зору. Зазвичай диспути проводять у середніх і старших класах на моральні, правові та політичні теми, що хвилюють молодь. Але ми переконані, що елементи диспуту потрібно запроваджувати і в початкових класах, обговорюючи наступні проблеми – «Мій найкращий друг – телевізор», «Комп'ютерні ігри – «за» і «проти», «Книжка чи кінофільм – що краще?»;

– *методи організації діяльності і формування досвіду громадянської поведінки.* До цієї групи методів відносять: тренування, привчання, прогнозування, ситуації вільного вибору, які базуються на практичній діяльності вихованців;

– *методи стимулювання діяльності й поведінки.* У своїй сукупності ці методи покликані регулювати, коригувати і стимулювати діяльність та поведінку вихованців. Найефективнішими серед них вважається гра, змагання, заохочення і покарання [1].

Таким чином, громадянське виховання молодших школярів це інтегративний педагогічний процес, спрямований на засвоєння учнями системи громадянських знань, формування в них комплексу громадянських якостей, глибокого розуміння ними належності до українського народу, до своєї Батьківщини, створення умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожної дитини.

Список використаних джерел

1. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: навч. посіб. / Н. Є. Мойсеюк. – [2-е вид.] – К., 2009. – 650 с.

ДАНИЛЬЧЕНКО Л. Й.,
ОСТАП'ЮК Л. М.

Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
Мукачівського державного університету, Україна

РОЗВИТОК КРЕАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ НА ОСНОВІ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ

Освіта – визначальний фактор розвитку людства і майбутнє за тією цивілізацією, яка максимально забезпечить розвиток інтелектуального і творчого потенціалу своїх громадян. Найважливішим елементом культури і цивілізації людства є творчість, а передумовою творчості є креативність, що розцінюється як особистісна здатність творити [2].

Щоб розв'язувати проблеми сьогоденної дійсності, потрібні активні і творчо мислячі особистості, і лише творчий підхід до будь-якої справи допоможе людині знайти своє гідне місце у житті. Саме тому одним із пріоритетних завдань нинішньої освіти є формування особистості студента, розвиток його здібностей й обдарувань.

Креативність багатогранна в своїх проявах. У творчої людини точне, гнучке, швидке і оригінальне мислення. Її вміння деталізувати проблему вражає уяву. Та й у самої креативної людини уяви хоч відбавляй. Креативна людина вольова і упевнена в собі. Вона спроможна не лише змінювати власне життя, а й впливати на життя суспільства [3].

Завдання викладача – створити педагогічні умови розвитку креативності студентів – майбутніх вчителів музичного мистецтва. У буденній свідомості склався стереотип, що творчість властива лише вченим, композиторам, художникам, а креативність – доля небагатьох. Насправді – це глибока помилка. Людина, яка здатна зруйнувати в своїй свідомості цей стереотип, вже зробила величезний крок на шляху до свого особистісного зростання.

Інтерактивне навчання – форма пізнавальної діяльності, конкретна мета якої – створити комфортні умови навчання, де кожен студент відчуває свій успіх, має можливість виявити здібності. При такому підході компоненти педагогічного процесу постають у світлі їх людино-творчої функції, що означає повагу педагогів до особистості студента, довіру до нього, прийняття його особистих запитів та інтересів, створення максимально сприятливих умов для розкриття й розвитку здібностей і обдарувань. Головною метою діяльності викладача постає створення ситуацій для розвитку особистості студента. Інтерактивне навчання комплексно розвиває цілу низку індивідуальних творчих здібностей. Це здібності мотиваційні (прагнення творчих досягнень, емоційність, радість відкриття), інтелектуально-логічні (аналіз, порівняння), інтелектуально-евристичні (фантазія, асоціативне мислення, критичне мислення), комунікативні.

Але слід пам'ятати, що психолого-педагогічна структура вчителя музичного мистецтва вибудовується з різноманітних якостей, серед яких найбільш яскраві і

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>